

Ἐπίκαιρο

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (27 Ἰανουαρίου)

Ἔχετε δεῖ, παιδιά, τόν οὐρανό νύχτα μέ ζαστεριά; Εἶναι ἕνα καταπληκτικό θέαμα! Χιλιάδες, ἀμέτρητα ἀστέρια γεμίζουν τό σερέωμα. Κάποια ἀπ' αὐτά μάλιστα ξεχωρίζουν μέ τό μέγεθός τους καί τήν ἔντονη λάμψη τους.

Μέ ἕναστρο οὐρανό μοιάζει καί ἡ Ἐκκλησία μας. Εἶναι γεμάτη ἀστέρια! Ποιά εἶναι τ' ἀστέρια της; Οἱ Ἅγιοι! Ὅπως τ' ἀστέρια στολίζουν τίς νύχτες τόν οὐρανό, ἔτσι καί οἱ Ἅγιοι στολίζουν τόν οὐρανό τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀντλοῦν φῶς ἀπό τόν Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης, τόν Χριστό, καί λάμπουν καί ρίχνουν φῶς στή ζωή μας μέ τό παράδειγμά τους.

Τρία τέτοια λαμπερά ἀστέρια πού φώτισαν ὅλη τήν οἰκουμένη εἶναι καί οἱ ἅγιοι **Τρεῖς Ἱεράρχες: ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος Θεολόγος καί ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος.** Τούς τιμοῦμε κάθε χρόνο σίς **30 Ἰανουαρίου.** Εἶναι οἱ προστάτες τῶν Γραμμάτων, τῶν μαθητῶν καί τῶν δασκάλων· οἱ δικοί μας Ἅγιοι!

Σήμερα θά ξεχωρίσουμε ἕνα ἀπό τά τρία αὐτά φεγγοβόλα ἀστέρια, τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, γιά νά γνωρίσουμε ἀπό κοντά τήν ἅγια ζωή του καί τό λαμπρό του ἔργο.

Ὁ Ἰωάννης γεννήθηκε τό **347 μ.Χ.** στήν **Ἀντιόχεια τῆς Συρίας**, πόλη σπουδαία καί πλούσια. Γονεῖς του ἦταν ὁ στρατηγός Σεκοῦνδος καί ἡ εὐσεβῆς **Ἀνθοῦσα**. Πολύ μικρός ἀκόμα δοκίμασε τόν σκληρό πόνο τῆς ὀρφάνιας. Ἐχασε τόν πατέρα του. Ἡ Ἀνθοῦσα -εἴκοσι μόλις χρονῶν- δέν δέχτηκε νά ζαναπαντρευτεῖ, ἀλλά ἀφιέρωσε τή ζωή της στήν ἀνατροφή τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της. Ἦταν τόση ἡ ἀρετή της, πού ὁ εἰδωλολάτρης δάσκαλος τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ **Λιβάνιος**, εἶπε γι' αὐτήν μέ θαυμασμό: «Τί θαυμαστές γυναῖκες ὑπάρχουν ἀνάμεσα στούς χριστιανούς!».

Ὁ μικρός Ἰωάννης μεγάλωνε. Κι ὅσο μεγάλωνε γινόταν ἕνα προκομμένο παιδί μέ **ὄρεξη γιά μάθηση**, ἀλλά προπαντός μέ **πίστη δυνατή**. Στίς σπουδές του ἦταν πάντα πρῶτος. Μελετοῦσε τούς ἀρχαίους ἔλληνες φιλοσόφους ρουφώντας τά διδάγματά τους καί **διέπρεπε στή ρητορική**, δηλαδή στήν τέχνη τοῦ λόγου. Ἀξιοποίησε στό ἔπακρο τά πολύτιμα χαρίσματα μέ τά ὁποῖα τόν εἶχε προικίσει ὁ Θεός: τήν εὐφυΐα, τήν ἰκανότητα τοῦ λόγου, τή σωστή κρίση. Δέν ἔχανε τόν καιρό του ὅπως ἄλλα παιδιά τῆς ἡλικίας του. Πλούτισε τή διάνοιά του μέ μιὰ **καταπληκτική μόρφωση**. Ὁ δάσκαλός του, ὁ Λιβάνιος, τόν θαύμαζε. Ὅταν οἱ ἄλλοι τόν ρωτοῦσαν ποιόν θ' ἀφήσει διάδοχο στή σχολή του, ἔλεγε: «Τόν Ἰωάννη, ἂν δέν τόν εἶχαν κερδίσει οἱ χριστιανοί».

Τόν τέταρτο αἰῶνα μ.Χ., τότε πού ἔζησε ὁ Χρυσόστομος, ὑπῆρχαν ἀκόμη πολλοί εἰδωλολάτρες. Ὁ Ἰωάννης ὅμως εἶχε τήν εὐλογία, κοντά στήν εὐσεβῆ μητέρα του Ἀνθοῦσα, νά «μορφώσει» πρῶτα ἀπ' ὅλα τήν ψυχή του. Ὁ θεῖος σπόρος ἔβρισκε στήν καρδιά του καλή γῆ καί καρποφοροῦσε.

Εἴκοσι χρονῶν ὁ Ἰωάννης παίρνει μεγάλες ἀποφάσεις γιά τή ζωή του. Ἐργάζεται ἀρχικά ὡς **δικηγόρος** καί διαπρέπει. Ὅλα δείχνουν ὅτι θά ἔχει σπουδαία σταδιοδρομία. Ἐχει ὅλα τά προσόντα πού θά ζήλευαν οἱ περισσότεροι: ἀρχοντική καταγωγή, πλοῦτη, μόρφωση, ἰκανότητες, δόξα. Ὅμως ὅλα αὐτά δέν κλέβουν τήν καρδιά

του. Ξέρει ὅτι κάποτε θά σβήσουν. Καί παίρνει τή μεγάλη ἀπόφαση: **Τά θυσιάζει ὅλα γιά τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του**, τά προσφέρει σ' Αὐτόν πού τοῦ τά χάρισε.

Μελετᾷ συνεχῶς τήν **Ἁγία Γραφή**. Σπουδάζει **Θεολογία** στή Θεολογική Σχολή τῆς Ἀντιόχειας, ἀλλά καί συνεχῶς ἀνεβαίνει τήν πνευματική σκάλα, μέ τήν ἐπίμονη προσπάθειά του νά ἐφαρμόζει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μετά τόν θάνατο τῆς μητέρας του Ἀνθούσας **μοιράζει τή μεγάλη περιουσία του** στούς φτωχοῦς καί πονεμένους. Ἐγκαταλείπει τήν Ἀντιόχεια καί καταφεύγει σ' ἕνα ἐρημικό μέρος μέ σκοπό νά ἀσκηθεῖ περισσότερο στήν πνευματική ζωή: **ζεῖ στήν ἡσυχία μέ προσευχή, νηστεία καί μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς**. «Τί κρίμα!» θά ποῦν πολλοί, «ἔθαψε στήν ἀφάνεια τόν ἑαυτό του». Ὁ Θεός ὅμως, γιά δεῖτε! Τόν ἀνέδειξε σέ μεγάλο **διδάσκαλο ὅλης τῆς οἰκουμένης** καί σ' ἕναν ἀπό τούς σημαντικότερους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἰωάννης θυσίασε τά πάντα γιά τόν Χριστό καί ὁ Χριστός τόν δόξασε ἀνά τούς αἰῶνες.

Ἦστερα ἀπό **ἕξι περίπου χρόνια στήν ἔρημο**, ὁ Χρυσόστομος ἐπιστρέφει στήν **Ἀντιόχεια**. Χειροτονεῖται **διάκονος** κι ἀργότερα **πρεσβύτερος**, δηλαδή ἱερέας. Στή χειροτονία του μίλησε τόσο ὑπέροχα, ὥστε οἱ πιστοί ἀπό τότε τόν ὀνόμασαν **«Χρυσόστομο»**.

Ἀπό ἐκείνη τή μέρα **κηρύπτει** μέ ὑπέροχες ὁμιλίες τόν λόγο τοῦ Θεοῦ. **Ἀποστομώνει τούς αἰρετικούς**. **Συγγράφει** βιβλία. Συμπαραστέκεται στούς φτωχοῦς καί πονεμένους τῆς ζωῆς. Ὁργανώνει **συσσίτια** γιά 3.000 ὀρφανά καί χῆρες. Στηρίζει καί **σώζει τούς συμπατριῶτες του**, ὅταν ὁ αὐτοκράτορας ἀπειλεῖ νά καταστρέψει τήν Ἀντιόχεια ἐξαιτίας μιᾶς ἀνταρσίας. Ὅλοι τόν ἀγαποῦν, τόν θεωροῦν πατέρα τους.

Ὁ Θεός ὅμως τόν προορίζει γιά μιᾶ ἀκόμη πιο ὑψηλή ἀποστολή: νά γίνει **ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως**, ποιμένας δηλαδή καί πατέρας ὅλης τῆς Ἐκκλησίας στήν πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου τότε Βυζαντινοῦ κράτους.

Ὁ ἑπαρχος τῆς Ἀντιόχειας κάλεσε μιά μέρα τόν Ἰωάννη νά ἐπισκεφτοῦν τούς τάφους τῶν μαρτύρων, πού ἦταν ἔξω ἀπό τήν πόλη. Ἐκεῖνος πρόθυμα δέχτηκε κι ἀνέβηκε στήν ἄμαξα τοῦ διοικητῆ. Ὁ -ταν βγῆκαν ἀπό τήν πόλη, μιά ἄλλη ἄμαξα τούς περίμενε, βασιλική. Τή συνόδευαν στρατιῶτες. Ἀνέβασαν μέ τή βία τόν Χρυσόστομο καί τόν ὁδήγησαν στήν Κωνσταντινούπολη. Αὐτό τό τέχνασμα σκέφτηκε νά χρησιμοποιοῦν ὁ αὐτοκράτορας **Ἀρκάδιος** γιά νά τόν ἀναγκάσει νά γίνει ἀρχιεπίσκοπος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἦταν πολύ ταπεινός. Δέν θά ἐπιδίωκε ποτέ μιά τέτοια ὑψηλή θέση. Βλέποντας ὅμως ὅτι αὐτό θέλει ὁ Θεός, δέχτηκε τελικά νά γίνει.

Ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσόστομος συνεχίζει ἀκούραστος τό ἔργο του. **Ὄργανώνει τήν Ἐκκλησία**, διοργανώνει **ἱεραποστολές** σέ πολλά γειτονικά μέρη, **κηρύττει** συνεχῶς. Πλήθη λαοῦ γεμίζουν τίς ἐκκλησιές. Φροντίζει καί πάλι τούς ἀγαπημένους του φτωχοῦς -τούς φίλους τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τούς ἀποκαλεῖ- ὀργανώνοντας τώρα **συσσίτιο** γιά 6.000 ὀρφανὰ καί χῆρες. Στό ἔργο του αὐτό ἐπιλέγει ἱκανούς συνεργάτες, ὄχι μόνο ἄντρες, ἀλλά καί γυναῖκες, τίς **διακόνισσες**. Ἀνάμεσά τους ξεχωρίζει ἡ ἀρχόντισσα **Ὀλυμπιάδα**, ἡ ὁποία ταπεινά ὑπηρετεῖ τό ἔργο τοῦ Θεοῦ μοιράζοντας ἀπλόχερα τήν τεράστια περιουσία της. Γίνεται πολύτιμη συνεργάτρια τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ Ἐκκλησία ἀργότερα τήν ἀνακήρυξε ἁγία.

Θά περιμέναμε τό ἔργο τοῦ Χρυσοστόμου νά τό θαυμάζουν ὅλοι. Κι ὅμως, παιδιά, ὄχι! Ὑπάρχουν κάποιοι πού τόν ἐχθρεύονται. Ποιοί εἶναι; Ἀρκετοί ἄρχοντες καί πλούσιοι, γιατί ὁ Ἰωάννης τούς **ἐλέγχει** γιά τήν πολυτέλεια καί τή σπατάλη τους, γιά τή σκληροκαρδία τους ἀπέναντι στούς φτωχοῦς. Ἐλέγχει ἀκόμη καί τόν αὐτοκράτορα καί τή βασίλισσα **Εὐδοξία** γιά τή φιλοδοξία καί τή φιλοχρηματία της.

Ἡ φιλοδοξία Εὐδοξία θέλει νά τόν ἐκδικηθεῖ. **Δυό φορές τόν στέλνει ἐξορία**. Τή δεύτερη φορά μακριά **στά βάθη τῆς Ἀρμενίας**

(δείχνουμε τόν χάρτη, βλ. έποπικό ύλικό). Τόν ύποχρεώνουν μά-
λιστα νά φτάσει στήν έξορία περπατώντας μέσα σέ απόκρημνα καί
παγωμένα μέρη μέ τή συνοδεία άγριων στρατιωτών, πού τόν κακο-
μεταχειρίζονται άλύπητα. Όλα τά ύπομένει ό Χρυσόστομος άγόν-
γυστα. **14 Σεπτεμβρίου τοῦ 407 μ.Χ.** Πεθαίνει σάν μάρτυρας **στό
έκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Βασιλίσκου**, ἔξω από τά **Κόμανα**. Τό βράδυ
πού διανυκτέρευσε ἐκεῖ, εἶδε σέ ὄραμα τόν ἅγιο Βασιλίσκο νά τοῦ
λέει: «Θάρρος, ἀδερφέ Ἰωάννη, αὔριο θά εἴμαστε μαζί!». Τό πρῶί,
συνεχίζοντας τήν πορεία, ἔπασε ἔξαντλημένος στόν δρόμο. Οἱ στρα-
τιῶτες τόν ἔφεραν σέρνοντάς τον πίσω στό ἐκκλησάκι. Ἐκεῖ φόρεσε
λευκά ροῦχα, πλησίασε μέ ὅσες δυνάμεις εἶχε στήν Ἁγία Τράπεζα
καί **κοινώνησε γιά τελευταία φορά**. Παρέδωσε τήν ἅγια ψυχή του
δοξάζοντας τόν Θεό. **«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν»** (=δόξα στόν
Θεό γιά ὅλα!), αὐτά ἦταν τά τελευταῖα λόγια πού βγῆκαν ἀπ' τό χρυ-
σό αὐτό στόμα, χωρίς παράπονο, χωρίς λύπη. Ἔτσι εἶναι οἱ Ἅγιοι,
παιδιά. Εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἥρωες· **οἱ ἥρωες πού ἀξίζει νά τούς
θαυμάζετε!**

Μά, θά μοῦ πείτε, πέθανε ἄδικα στήν έξορία. Ὁ Θεός δοξάζει
ὄχι προσωρινά ἀλλά αἰώνια τούς δικούς Του. Μερικά χρόνια ἀργό-
τερα, τό **438 μ.Χ.**, ὁ γιός τοῦ Ἀρκαδίου καί τῆς Εὐδοξίας, ὁ αὐτο-
κράτορας **Θεοδόσιος Β΄**, μέ τήν παρακίνηση τοῦ πατριάρχη Πρό-
κλου, δίνει ἔντολή νά μεταφερθοῦν **τά λείψανα τοῦ Χρυσοστόμου
στήν Κωνσταντινούπολη**.

«Ὁ Χρυσόστομος ἔρχεται!», τό νέο διαδίδεται σ' ὅλη τήν Κων-
σταντινούπολη. Πλήθη λαοῦ κατακλύζουν τήν προκουμαία. Ὑποδέ-
χονται μέ συγκίνηση τά λείψανα τοῦ Ἁγίου. Ἡ πομπή διασχίζει τήν
Πόλη, κατευθύνεται **στόν ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων**. Ἐκεῖ ὁ πα-
τριάρχης **Πρόκλος** δακρύβρεχτος βάζει τά λείψανα στόν ἀρχιεπι-
σκοπικό θρόνο καί ἀναφωνεῖ: **«Πατέρα, πάρε ξανά τόν θρόνο
σου!»**. Ὁλος ὁ λαός παρακολουθεῖ μέ λυγμούς καί δάκρυα. Καί μό-
νο ὁ λαός; Ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας, καθώς τοποθετοῦνται πλεόν

τά λείψανα στον τάφο, τά σκεπάζει με τή βασιλική πορφύρα καί γονατιστός ζητᾷ συγγνώμη γιά τήν ἄδικη συμπεριφορά τῶν γονιῶν του ἀπέναντι στον Ἅγιο.

Αὐτό τό συγκινητικό γεγονός, τήν **ἀνακομιδή τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Χρυσσοστόμου**, γιορτάζουμε σίς **27 Ἰανουαρίου**. Θυμίζει σέ ὅλους μας ὅτι ὁ Θεός δέν λησιμονεῖ τούς δικούς Του· ἡ ἀρετή τους καί ἡ ἀλήθεια πάντα θριαμβεύουν. Τόν ἅγιο Ἰωάννη τιμοῦμε ἐπίσης καί σίς **13 Νοεμβρίου**.

Ὁ Θεός δοξάζει αἰῶνια τόν Χρυσόστομο στον οὐρανό. Ἀλλά κι ἐδῶ στή γῆ περνοῦν οἱ αἰῶνες καί μένουν ἀθάνατα τά ἔργα του: **τά πολλά καί πλούσια βιβλία του πού ἐρμηνεύουν τήν Ἁγία Γραφή** καί καθοδηγοῦν τούς πιστούς στή χριστιανική ζωή (*δείχνουμε σά παιδιά ἕναν ἀπό τούς τόμους τῶν ἔργων του*), καθώς ἐπίσης καί ἡ **Θεία Λειτουργία** πού τελεῖται σ' ὅλους τούς ὀρθόδοξους ναούς κάθε Κυριακή (*δείχνουμε τό λειτουργικό*). Ἄσβεστο παραμένει μέσ στους αἰῶνες τό φῶς πού πῆρε ἀπό τόν Χριστό καί σκόρπισε ὀλόγυρά του. Τό φωτεινό καί ἥρωικό του παράδειγμα **σέ κάθε ἐποχή ἐμπνέει καί διδάσκει!**

**Ἅγιε Χρυσόστομε,
τῆς Ἐκκλησίας ἀστέρι λαμπερό,
τήν πίστη, τήν ἀγάπη σου
ποθῶ νά μιμηθῶ.**

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Ἐγχρωμη εἰκόνα.
2. Ζωγραφιά.
3. Χάρτης.
4. Ἀστέρι μέ τή μορφή τοῦ Χρυσσοστόμου.
5. Τό σύνθημα τοῦ μαθήματος.